

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут

***АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ
ТРАНСЛЯТОЛОГІЇ, ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА ТА
ТЕОРІЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ***

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет–конференції з міжнародною участю**

4 жовтня 2023 р.

Частина I

Вінниця 2023

Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації: зб. матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю, м. Вінниця, 04 жовтня 2023р. Вінниця, 2023. Ч. I. 55 с.

У збірнику матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації» розглянуто низку питань, що стосуються загальної теорії перекладознавства, практики технічного та художнього перекладу, складників перекладацької компетентності, інновацій в підготовці перекладачів, а також перспектив розвитку дискурсознавства, комунікативної лінгвістики та міжкультурної комунікації на теренах лінгвогерманістики та лінгвославістики.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Замкова Наталія**, д-р філос. наук, професор
Відповідальний секретар – **Мартінова Лілія**, д-р екон. наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Іваницька Наталя, д-р філол. наук, професор, **Нечипоренко Віолета**, канд. філол. наук, доцент, **Тимошук Наталія**, канд. філол. наук, доцент, **Терещенко Лілія**, канд. філол. наук, доцент.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТРАНСЛЯТОЛОГІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

- Ткачук Т.І.,**
канд. філол. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**ЛІНГВІСТИЧНИЙ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТИ
КОНВЕРСІЇ** 7

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ТЕХНІЧНОГО ТА ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

- Шостак У.В.,**
канд. псих. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВОГО ТЕКСТУ
АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ** 10

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

- Самохвал О.О.,**
д-р пед. наук, професор
кафедри іноземної філології та перекладу
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В
УМОВАХ ІНШОМОВНОГО СЕРЕДОВИЩА: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ
ДОСВІД** 14

- Терещенко Л.Я.,**
канд. філол. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
**ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПІД ЧАС
ВИВЧЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН** 17

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ
ГЕРМАНСЬКИХ, РОМАНСЬКИХ І СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ І
ЛІТЕРАТУР**

- Іваницька Н.Б.,**
д-р філол. наук, професор,
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
- Іваницька Н.Л.,**
д-р філол. наук, професор,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського
- НАУКОВИЙ ДИСКУРС В АСПЕКТІ СУЧАСНИХ СТРАТЕГІЙ
ПЕРЕКЛАДУ** 20
- Тимкова В.А.,**
кан. філол. наук, доцент,
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
- МОВЛЕННЯ КУЛЬТУРА СУЧАСНОЇ МОЛОДІ
В ОПАНУВАННІ ПРОФЕСІЇ ПУБЛІЧНОГО ДІЯЧА** 22
- Тимощук Н.М.,**
канд. філол. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
- СУЧАСНІ АНГЛІЙСЬКІ ЛЕКСИЧНІ ІННОВАЦІЇ
ЯК СЛОВА ВІЙНИ** 25
- Yasenchuk Yu.V.**
assistant
Vinnytsia Institute of Trade and Economic of SUTE
- THE ROLE AND INFLUENCE OF GENDER STEREOTYPES AND
WOMEN'S SOLIDARITY IN THE NOVEL «SIX OF CROWNS» BY
LEIGH BARDUGO** 28

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДИСКУРСОЗНАВСТВА,
КОМУНІКАТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ**

Kiriienko M. M.,
PhD in Philology, Seniour Teacher of English Philology Department,
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
SPEECH IMPLEMENTATION OF THE TACTIC OF APPEALING TO THE NORM 31

Мацера О.А.,
ст.викладач
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
HELICOPTER PARENTING AND ITS IMPLICATIONS ON THE STUDENTS LEARNING EFFICIENCY 32

Нечипоренко В.О.,
канд. філол. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ В НОВІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРНІЙ СПІЛЬНОТІ: ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ 35

**ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ
ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ
ПЕРЕКЛАДАЧА**

Navryliuk N.M/
PhD in Pedagogy
Vinnytsia Institute of Trade and Economics of SUTE
REVIEW OF LEARNING ENGLISH ONLINE RESOURCES 39

Довгань Л.І.,
канд. пед. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФІЛОЛОГІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ ТА ПІДХОДИ ДО ЇЇ ФОРМУВАННЯ 41

Осаульчик О.Б., канд. пед. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВАРІАТИВНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ОЧНОГО НАВЧАННЯ	44
Сікорська Л.О., канд. пед. наук, доцент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ	47
Яблочнікова В.О., асистент Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ	50

Наталія Тимошук,
канд. філол. наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

СУЧАСНІ АНГЛІЙСЬКІ ЛЕКСИЧНІ ІННОВАЦІЇ ЯК СЛОВА ВІЙНИ

Перманентний розвиток є найважливішою умовою існування мови. Процес пізнання світу, поява нових понять і реалій, зміни в суспільному житті, науково-технічний прогрес відбуваються безперервно, потребуючи необхідної кількості лексичних одиниць. Поява неологізмів демонструє динамізм мови [4, с. 168].

Сучасний світ змінюється дуже швидкими темпами, тому словниковий запас сучасних мов, особливо англійської, стрімко поповнюється. Потужні зміни в суспільно-політичному житті, а також розвиток науки та техніки спонукають дослідників створювати нові терміни для опису явищ та об'єктів, яких раніше не існувало [3, с. 73]. На слушну думку Віолети Нечипоренко, «фактори, що впливають на зміни у мові, можуть бути як лінгвістичними (внутрішніми), так і екстралінгвістичними (зовнішніми)» [2, с. 184].

Англійська мова є національною мовою більшості країн у світі. Звісно, вона відображає життя її носіїв у всіх аспектах його розвитку, віддзеркалює суспільні події, настрої та тенденції. Війна, розв'язана росією проти України, з її глобальним впливом на всі сфери життя – політичну, економічну та соціальну – вплинула і на лексичний склад англійської мови, де постійно з'являються нові слова, які потребують лінгвістичного студіювання [1, с. 103].

Особливості появи лексичних інновацій у мовній системі, засади їх творення, класифікації, функціонування неодноразово ставали об'єктом наукових розвідок вітчизняних та іноземних лінгвістів. Практичні та теоретичні проблеми новотворів досліджували J. Algeo, G. Cannon, R. Baayen, A. Darmsteter, C. Cutler, W. Lee, J. Simpson, M. Cohen, B. Gardin, L. Guilbert, P. Gilbert, L. Derooy, В. Заботкіна, Н. Іваницька, С. Гладьо, Т. Ковалевська, В. Нечипоренко, Є. Левашов, Н. Котелова, Т. Ткачук, Л. Терещенко, В. Сергеев, С. Чугу та ін.

Найбільш виразні лексичні інновації, пов'язані з темою сучасної війни, характеризують та описують ворога. Як вважає Майя Жулінська, це зумовлене їхнім безпосереднім психологічним ефектом, адже вони посилюють демонізацію ворога, водночас вивільняють гнів, виражають презирство та ненависть до нього, а також виступають засобом зниження стресу [1, с. 107].

Слово *orcs* (орки) є одним з найпопулярніших, воно часто використовується у англомовному публіцистичному дискурсі. «Лексична інновація створена за аналогією з потворами, які фігурують у трилогії «Володар пернів» Джона Толкіна, що акцентує на тому, що ворогів не вважають за людей» [1, с. 107]. Англійський письменник взяв аналізовану лексичну одиницю з середньовічної поеми «Беовульф», яке використовується для опису велетенського монстра. Urban Dictionary тлумачить цю лексичну інновацію як «зневажливе прізвисько, яке українські війська дали російським солдатам під час вторгнення в Україну у 2022 році» [10]. Таким чином, вже відома лексема набула нового значення в умовах трагічної реальності.

Словосполучення *'special military operation'* є ще одним прикладом семантичної інновації. Не зважаючи на постійне використання цього терміну російськими політиками, журналістами та широкою громадськістю в російській федерації, він набув нового лексичного значення як в Україні так і закордоном. Принагідно зазначимо, що Urban dictionary пропонує таке визначення: *'the Russian equivalent of 'bringing democracy to Iraq [10]'*. Українські та англомовні медіа використовують лапки, щоб показати абсурдність вживання цього терміну для позначення всіх злочинних дій, які здійснюються окупаційними військами на території України.

Такі лексичні одиниці як *Rashism* (*'Russian' + 'fascism'*), *Ruscism*, *Russism* чи *Russian fascism* потрапили на перші шпальти газет, описуючи ідеологію пострадянської Росії. Наприклад, *'When Ukrainians speak of 'ruscism,' they are accusing Russians of a deep betrayal of what should have been a common inheritance and a common memory [9]'*. Urban Dictionary містить таку дефініцію рашизму: «російський варіант нацизму» [10], тобто форма фашизму, для якої характерною є ненависть до ліберальної демократії.

Відповідно, російські війська та послідовники російської ідеології називаються рашистами (*rushist, rashist*). Лексична інновація виникла шляхом поєднання слів «російський», «расистський» і «фашистський».

Urban dictionary зафіксував появу і ще однієї лексичної інновації пов'язаної з війною росії проти України – *'Ukrained'*. Словник пропонує таке визначення дієслова *'to be Ukrained'* – *'when you are Russia and you invade a country and the response is humiliation on a global forum; to be defeated because of the underestimation of a foe [10].'* Наприклад: *'Russia has been ukrained in 2022'; 'He was utterly ukrained in that chess match' [10].*

Англійські медіа часто послуговуються такими лексичними одиницями як *'manpads'* (*'man-portable air-defense systems'*), *'cluster munitions'*, *'MiG'*, *'switchblade drone'*, *'thermobaric bomb'* – власні лексичні інновації, створенні для позначення збройної техніки. Лексичними інноваціями в англійській мові наразі є такі слова *'appeasement'*, *'cessation of hostilities'*, *'hedgehog'* (в значенні протитанкового загородження), *'humanitarian corridor'*, *'rump state'*. Наприклад:

'Three months ago, Moscow planned to smash Ukraine into a leaderless& landlocked and unarmed rump state, but now, Russian leaders might settle for slightly expanding their control in Donbas and possibly eliminating a few Ukrainian brigades' [6];

'People returning to Mariupol as Russians close humanitarian corridors' [7];

'Ahead of QUAD Summit, India calls for immediate cessation of hostilities in Ukraine' [8].

Таким чином, суспільно-політичні події мають безпосередній вплив на мову. Загарбницька війна, яку розв'язала росія, спричинила появу нових слів, які є своєрідним віддзеркаленням українських подій у англомовному публіцистичному дискурсі.

Значна кількість нових слів була створена шляхом переосмислення уже відомого поняття задля позначення різних емоційно-оцінних відтінків того чи

іншого поняття, явища чи предмета. У англійській мові з'явилося чимало нових слів, включаючи назви зброї, передових технологій, військової термінології та військового планування. У повсякденному мовленні та в медійному дискурсі активно використовуються трансномінації. Позначення наявного поняття новою формою здебільшого зумовлене стилістичними потребами для вираження експресивно-емоційно-оцінних відтінків.

Список використаних джерел:

1. Жулінська М., Круглій О. Неологізми як мовне відображення війни. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. № 3 (14). С. 103-110.

2. Нечипоренко В. Неологізація як сучасний засіб поповнення словникового складу англійської мови. *Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. IX Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 14-16 вересн. 2021 р. Вінниця, 2021. Ч. 4. 272 с. С. 184-190. URL: <http://www.vtei.edu.ua/doc/2021/1416092021/4.pdf#page=184>*

3. Терещенко Л.Я. Екстралінгвальні фактори утворення нових слів у сучасній англійській мові. *Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації : збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю*. Вінниця: Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2021. 119 с. С. 73-76.

4. Тимощук Н.М. Неологізми на позначення явищ COVID-19: морфологічний аспект. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2021. Вип. 35. Том 5. С. 168-172. URL: <https://ir.vtei.edu.ua/card.php?lang=en&id=27146>

5. Тимошук Н.М. Телескопізми сучасної англійської мови: дефініція та типологія. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка*. 2022. Вип. 47. Т. 4. С. 115-118. URL: <https://ir.vtei.edu.ua/card.php?lang=en&id=27574>

6. CNN International – Breaking News, US News, World News. URL: <https://edition.cnn.com/>

7. Defense Express. URL: <https://defence-ua.com>.

8. ENews. URL: <https://www.eonline.com/>

9. Snyder T. The War in Ukraine Has Unleashed a New Word. *The New York Times Magazine*. URL: <https://www.nytimes.com/2022/04/22/magazine/ruscism-ukraine-russia-war.html>

10. Urban Dictionary. URL: <https://www.urbandictionary.com/>

***АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ
ТРАНСЛЯТОЛОГІЇ, ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА ТА
ТЕОРІЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ***

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет–конференції з міжнародною участю
4 жовтня 2023 р**

Частина I

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 2023 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 3,19.
Обл.-вид. арк. 3,49. Тираж 2. Зам. №

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25